

forhold eller retter som er landrelatert, er det flo sjø som blir lagt til grunn. Er det forhold eller retter som er sjørelatert blir fjære sjø som regel lagt til grunn.

1.11 SAMMENDRAG

I motsetning til det regelverk vi har for grensetrekking i ferskvann, har vi ingen direkte lovregler for hvordan grenser mellom eiendommer i sjø skal trekkes. Likefullt har dette selvsagt blitt gjort, og ulike måter eller prinsipper har vært brukt. Jeg har i dette kapitlet forsøkt å beskrive både kjente og mer ukjente prinsipper og vurdert disse ut fra en praktisk synsvinkel eller ut fra en tjenlighetsbetrakning og ut fra den rettspraksis som foreligger.

En rettlinjet forlengelse av grensene på land er et svært vanlig prinsipp som er både enkelt og presist. Det kan imidlertid være medføre en del uheldige konsekvenser i grunne og trange bukter o.l. og i de tilfeller grensa på land kommer på skrå ned til strandlinja.

Der ei elv som er grense mellom to eiendommer renner utover fjæra og i sjøen, skal djupålen være grense også utover fjæra dersom det er et fast og markert elveleie. Dette er fastslått gjennom rettspraksis og vil med andre ord si at vassdragslovens regler skal gjelde i en slik situasjon.

Rettvinkelmetoden er etter min mening en delvis, både i rettsteori og rettspraksis, misforstått, forenklet utgave av det geometriske prinsipp. Selv om det har vært en del brukt, i mange tilfelle på en heldig måte, har det med god grunn ikke fått noe vesentlig tilslutning fra rettsteoretikere eller rettspraksis som et generelt anvendbart prinsipp.

Vinkelhalvering er en annen metode for å trekke ei grense normalt på ei strandlinje. Så vidt jeg vet har ikke metoden vært brukt i Norge, men er kjent fra USA.

Senterpunkt-prinsippet er særlig egnet i bukter og fjordbotner som har en mer eller mindre regelmessig rundaktig form. Dette prinsippet har

vært endel brukt i Norge og er tjenlig på den måten at alle eiendommer vil strekke seg like langt ut og grensene i sjøen vil være uavhengig av strandlinjas form.

Basislinjeprinsippet kan sies å være en annen rettinkelmetode og kan være en formålstjenlig løsning i havneområder. Jeg kjenner ikke til at prinsippet har vært brukt i Norge, men også dette er brukt i USA.

Midtlinjeprinsippet og det geometriske prinsipp har delvis blitt behandlet parallelt og om hverandre. Grunnen til dette er at også det geometriske prinsipp er et midtlinjeprinsipp, samtidig som det tradisjonelle begrepet midtlinje er udefinert og så "misbrukt" at det etter min mening er en villedende betegnelse. I tilfeller der dette begrepet er brukt i forbindelse med private grenser i sjø, er det ofte det geometriske prinsipp som er ment.

Hovedforskjellen på disse to kan kort sies å være at det geometriske prinsippet fører til en kontinuerlig krokete linje der hvert punkt på linja skal ligge like langt fra to strandlinjer, mens ei grense trukket etter midtlinjeprinsippet vil bestå av rette linjestykker der knekkpunktene (som regel) ligger like langt fra to nøyaktig fikserte punkter i land. Videre er det geometriske prinsipp slik utformet at det er like anvendelig mellom to eiendommer ved samme strandside som om de lå på hver side av en bukt. Dette er i praksis utenkelig for midtlinjeprinsippet.

Det geometriske prinsipp har fra 1878 blitt stående som prejudikat for hvordan grenser mellom eiendommer i sjø skal trekkes når det ikke foreligger rettslig hjemmel for en annen løsning.

Prinsippet tilsvarer regelen i vassdragslovens § 4 og fikk gjennomslag som en generell regel i norsk rett fordi Høyesterett mente det under alle forhold førte til et tjenlig og godt resultat, noe som i en viss grad kan diskuteres. Prinsippet har ikke grunnlag i eldre norsk rett, men har fram til i dag fått tilslutning i en rekke høyesterettsavgjørelser.

Strandlinja som skal danne grunnlaget for trekking av grenser i sjø etter det geometriske prinsipp, og forsåvidt også etter andre prinsipp, skal være strandlinja ved flo sjø. Det vil med andre ord si at

området mellom fjære sjø og flo sjø, tidevannsbeltet eller fjæra, i denne sammenheng er å se på som sjøgrunn unntatt der en djupål i ei elv danner grense utover.